

Rinze Ijbema - Biddag 13 maart 2013 - Job 38, 28a.

[1] ‘Heeft de regen een vader?’ De vraag van Job is de vraag van waaruit we vanavond deze biddag willen overdenken. ‘Heeft de regen een vader?’ Het is een vraag die uitnodigt tot een meditatieve benadering van deze biddag. God daagt Job uit tot overdenken, tot overweldigd durven wezen. God daagt ons daartoe uit. Ik denk ook dat het goed kan, op een biddag of op een dankdag, al proevend, al dromend, al filosoferend je bezinnen over Gods goede gaven en jou afhankelijkheid daarvan, jouw dankbaarheid daarvoor. Zeker in een dankdagdienst kan de preek al een soort voorloper van het dankgebed zijn, zelf ook een lofprijzing op God.

Maar. Op deze biddag wil ik u graag uitnodigen voor een andere benadering. Ik wil graag met u nadenken over wat we hier eigenlijk doen, als we deze doordeweekse kerkdienst organiseren. Waarom bid je, in een biddienst die traditioneel voor gewas en arbeid is? Dat je bidt, daar ga ik van uit. Voor je kinderen, voor je kerk, voor vergeven, voor vergeten. Je bent christen. Dat is hetzelfde als: je bent bidder. Maar waarom richt je de blik naar buiten en waarom neem je in je gebed het gewas op de korrel en waarom bid je parallel daaraan voor je dagelijks werk? ‘Heeft de regen een vader?’ Ik ga ervan uit dat het antwoord op Gods vraag aan Job iets onthult over hoe onze wereld in elkaar zit. Ik geloof dat het je helpt om te begrijpen wat je doet, op een biddag voor gewas en arbeid.

1. **[2]** Eerst Job. Hoe is het zover gekomen dat God hem de vraag voorlegt naar het vaderschap van de regen? Jullie kennen Job. Sommigen van jullie zelfs van binnenuit. Job, de man die zich gekoesterd had in Gods zegen – maar die om onbegrijpelijke redenen moest leven als een vervloekte. Je mag dan als gelovige van Job leren dat je met je vragen ergens terecht kunt. Bij God. In die zin is het werkelijk één van de meest genadige Bijbelboeken, de geschiedenis van Job. Omdat het God tekent als een Vader, die niet wegloopt als zijn kinderen hun boosheid uiten. Zo mag jij vertrouwen dat je God is: als de God van Job.

[3] Evengoed was het voor Job geen biddag. In die zin is er afstand tussen hem en ons. Hij was door de hel gegaan en riep God ter verantwoording. Wij houden vandaag biddag, maar niet omdat ons leven of het leven in ons land op de kop staat. We kennen dat wel, als kerken, de mogelijkheid van een landelijke bededag. Voor als er oorlog is of hongersnood. Als we als Job zwaar getroffen worden. Maar vandaag is het niet dat we bidden vanuit een Jobsnood. Maar we bidden wel tot

dezelfde God. Of je Hem nu ter verantwoording meent te moeten roepen, zoals Job, of dat je als bedelaar bij Hem aanklopt, zoals wij, Hij is de ene hemelse Vader, die boze en bedelende kinderen antwoord geeft.

[4] Maar wees jij dan ook als Job, op het moment dat God antwoord. Nadat Job enigszins gekalmeerd is staat God op en neemt het woord. En dat antwoord, daarvan hebben wij zonet een stuk gelezen. Eigenlijk gaat het nog langer door. En eigenlijk zou je dat antwoord van God aan Job ook heel goed kunnen lezen, als je overdenking op biddag of dankdag. Want ik weet zeker dat als je die hoofdstukken leest en dan gaat bidden of danken, dat dan je gebed en je dank automatisch de goede kleur heeft. Maar vandaag houd ik het op dat ene vers als samenvatting van heel Gods antwoord. Dat God Job bevraagt: ‘Heeft de regen een vader?’ Het is een retorische vraag, eentje waarop het antwoord helemaal duidelijk is: dat bent U, God. Er is er maar één die macht heeft als U. Er is er maar één die de wereld bedacht heeft, gemaakt heeft, bewaard heeft. U, U, U, God drie-enig. En de wereld mag te keer gaan, maar U speelt met de Leviathan. U, de Machtige.

[5] Moet ik dat geloof vandaag nog verdedigen tegen de overtuiging dat de wereld zonder God draait op de regelmaat van de natuurwetten? ‘Heeft de regen een vader?’ Er is een tijd geweest dat die vraag hier in het Westen met een vriendelijk onbegrijpende glimlach beantwoord werd. Nee, joh, de regen heeft geen vader. De regen werkt automatisch, gevangen in zijn eigen cyclus. De zon verwarmt zee en land, het water verdampt, stijgt op, condenseert en wordt verder getransporteerd. Dan koelt het af en valt het neer: sneeuw, hagel, regen. Heeft de regen een vader? Nee dus. Nu ben ik geen meteoroloog, maar ik ben wel een Nederlander, en ik weet dat dat weer van ons onvoorspelbaar is. En als Nederland vastloopt vanwege de sneeuw, dan klagen we bij de overheid. Alsof die er iets aan kunnen doen. Zij niet, God wel. Dus heeft de regen een Vader. God. Hij speelt met het weer. De Machtige. **[6]**

Maar er zit meer in Gods Vaderschap van de regen. Want daarmee is niet alleen zijn overmacht een gegeven, maar ook zijn liefde. **[7]** Als God het vaderschap van de regen claimt, verandert daarmee de regen zelf van karakter. Kijk, ik ken de jaartallen van Job niet, maar ik stel me voor dat hij leefde in een wereld waar ze wel wisten wie de heer van onweer en regenstormen was: Baäl. Maar Baäl werkte onvoorspelbaar. Vandaag trof de droogte je akker, morgen spoelt je huis weg in de regens. Baäl. Net weerkunde. Want je weet niet waar je morgen aan toe bent. Oké, maar met God als vader van de regen wel dan? Ja, toch wel. Want de Schepper heeft dús zijn schepping niet aan het lot overgelaten. Het is nog steeds zĳn meesterwerk. Hij had iets met zijn schepping en Hij houdt iets met zijn schepping. Daarom laat Hij ook elke lente zijn Geest zachtjes ademen over de

velden ... en kijk, overal bloeien de bloemen. Daarom schudt Hij soms de bergen, omdat de spanning in de aardplaten te hoog ging oplopen. Daarom zet Hij zijn schouders onder de groei van het regenwoud, de longen van de aarde. Hij speelt met die machtige natuur. Hij, uit liefde.

Voor Job betekende dat niet echt een oplossing voor zijn puzzel. Dat God zich tegenover het vermeende onrecht dat Job was aangedaan zich beroept op zijn macht: 'Ik ben de vader van de regen,' dat is een antwoord in de traditie van alle religie. Ja, Hij is de machtige. En Hij is het ook, dat voelen de religies terecht aan. Maar het wonderlijke is dat deze God in dit antwoord aan Job daarmee de verantwoordelijkheid op zich neemt. Job wil antwoord? Hij krijgt antwoord. Inderdaad, wat er staat of valt in zijn leven, wordt door God bepaald. Job had zijn vragen bij Gods wereldordening. Want hij ervoer het als onrecht. Gods antwoord is niet een verdediging waarom het toch recht is. Gods antwoord is wel: het is mijn orde. Daar moest Job het mee doen. Daar kon Job het mee doen. Niet dat Hij God nu begrijpt. Maar hij begrijpt dat hij zich mag neerleggen bij de macht en bij de liefdevolle trouw van zijn God.

2. Nu wij. 'Heeft de regen een vader?' Ja: God. Hij claimt zo zijn overmacht. En Hij claimt zo zijn liefdevolle trouw. Herken je dat vandaag? Ja, anders zou je niet gekomen zijn om Hem te bidden. Maar herken je het ook echt? Wel in de natuur, geloof ik. Ik bedoel dat we volgens mij de ervaring delen, dat wij kunnen doen wat we moeten doen, als het gaat om akkerbouw en landbouw en veeteelt. Wij ploegen, eggen, zaaien, poten, bemesten, bevoeien, draineren, wieden, bespuiten, oogsten, verwerken. Maar het is God die in en door dat alles heen de wasdom geeft, de groei. Hij heeft die hele wereld in zijn handen. En wij weten dat Hij de regie heeft, omdat Hij af en toe afwijkt van het door ons verwachte patroon, doelbewust. Het stormde op het meer. Christus zei: 'Sst...' en het stormde niet meer. De zon brandde fel op Golgotha. Christus leed en God deed voor drie uur het licht weg. Hij heeft die hele wereld in zijn handen. Hij is de vader van de regen. Dat weten we en dat is goed.

Nu noemen we onze biddag vandaag traditioneel een biddag voor gewas en arbeid. Daarom nodig ik u uit om wat we nu op het spoor zijn ook een stap verder te doordenken. Gaat het vaderschap van God, dat we zien in de natuur, waar Hij vol macht en liefde werkzaam is, geldt dat vaderschap ook in de maatschappij? In de wereld van, noem maar op, bedrijf en school en politiek? Is Hij daar ook God de Vader, vol macht en liefde? Mijn antwoord is een overtuigd 'ja'. **[8]** Heeft Rutte II een vader? Ja, en zijn naam is niet Wouter Bos. Zijn naam is God. Er zitten volgens mij niet veel christenen in de regering. Dus kun je je afvragen: is dit wat God wil, wat deze regering doet met de

economie en met de mensen? Moet je een regering respecteren die God en geloof eerder kleiner wil maken dan groter? Kun je het voor God verantwoorden dat je hen gehoorzaam bent? Het antwoord is een overtuigd 'ja'. Want Rutte II heeft een vader. God.

[9] Daarmee praat je niet alle acties van die regering goed. Het is als met Gods vaderschap van de regen. Hij laat het regenen op bozen en goede – maar soms een tijdlang bij de een helemaal niet en bij de ander veel te veel. Maar ook als de regen verkeerd valt moet de conclusie van Job en van ons niet zijn dat God er niet toe doet. Hij claimt het vaderschap van de regen. Het valt binnen zijn macht en Hij gebruikt het in trouw aan zijn plan. Zo vallen menselijke overheden binnen zijn macht en gebruikt Hij ze in trouw aan zijn plan. **[10]** Ook als een regering verantwoordelijk is voor concrete besluiten die verkeerd zijn, blijft ze een instrument in handen van vader. Waar jij als kind van Vader op je plaats kunt zijn en je invloed ten goede kunt gebruiken. Ook dat is Romeinen 13.

[11] 'Heeft de regen een vader?' Ja, God. De regen gebruikt Hij in macht en in trouw. 'Is het gezag van God gegeven?' Ja. De overheid gebruikt Hij in macht en in trouw. Je ziet het in de natuur, je ziet het in de maatschappij. Wij hebben biddag voor gewas en arbeid. Wij bidden voor het gewas, omdat de regen een vader heeft, die in die regen zijn macht toont en zijn liefde. Wij bidden voor de arbeid, omdat ook onze maatschappelijke activiteiten verbonden moeten worden aan hun vader, aan God. Ik wil dat op één punt concreet maken. Stel jezelf de vraag: wat is je dagelijkse verantwoordelijkheid? En dan die van degene naast je? Of voor je? Oké, dan hebben we een heel scala aan levensvullingen. En oppervlakkig gezien: gevarieerd van heel veel naar heel weinig. Maar ik zeg je: of jouw verantwoordelijkheid nu een bedrijf of afdeling is, met het nodige personeel, of de emailcontacten met je kleinkinderen: je dagtaak heeft een vader. **[12]** Jouw bezig zijn valt onder zijn macht en is vervlochten in zijn liefde. Dat hoef jij zelf niet altijd te zien. Als Hij het maar ziet. En Hij ziet het. Want Hij is jouw vader. **[13]** Dus valt er te bidden voor onze arbeid.

Ik sluit af met een citaat van Paulus, uit Efeziërs 3: **[14]** 'Daarom buig ik mijn knieën voor de Vader, die de vader is van elke gemeenschap in de hemelsferen en op aarde. **[15]** Aan hem die door de kracht die in ons werkt bij machte is oneindig veel meer te doen dan wij vragen of denken, aan hem komt de eer toe, in de kerk en in Christus Jezus, tot in alle generaties, tot in alle eeuwigheid.

Amen.'